

ตัวชี้วัด 1.34

ร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย

การพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 จำเป็นต้องดำเนินการให้ทันต่อสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามสภาพสังคม ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมมีแผนการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพฯ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

1. (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในสถานประกอบกิจการการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร พ.ศ.
2. (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ.

ในรอบ 5 เดือนแรก สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดทำแผนการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพฯ ทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งได้มีการวิเคราะห์รายการข้อมูลที่ใช้และได้กำหนดมาตรการตาม PIRAB รวมถึงกำหนดประเด็นความรู้ที่ใช้อย่างครบถ้วนและครอบคลุมต่อการขับเคลื่อนตัวชี้วัดแล้ว โดยผลการดำเนินงานในรอบ 5 เดือนแรก บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ดังนี้

1. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในสถานประกอบกิจการการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร พ.ศ. 2564 มีผลการดำเนินงานดังนี้

1.1 มีการประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2565 และมีผลบังคับในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565

1.2 มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างความรอบรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ และภาคประชาชน ในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในสถานประกอบกิจการการเพาะพันธุ์ เลี้ยงและการอนุบาลสุกร พ.ศ. 2564

2. (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. มีผลการดำเนินงานดังนี้

2.1 มีชุดข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับบ่อดักไขมัน และการบำบัดไขมันในน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อนำไปประกอบการจัดทำ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ

2.2 มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.3 ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงานวิชาการเพื่อพิจารณาแนวทางการออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ.

2.4 ดำเนินการจัดประชุมคณะอนุกรรมการวิชาการฯ ยกร่างกฎหมายเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

2.5 เสนอ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ ต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และปรับแก้ไข (ร่าง) ประกาศตามมติที่ประชุม

ทั้งนี้ การดำเนินงานในรอบ 5 เดือนหลัง สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนการพัฒนากฎหมายอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ เพื่อควบคุมสถานประกอบกิจการที่มีน้ำมันและไขมันปะปนในน้ำเสียต้องมีกำบังน้ำเสียเบื้องต้น โดยการจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ เพื่อป้องกันการระบายน้ำเสียที่มีไขมันปนเปื้อนออกสู่สิ่งแวดล้อม อันจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพื่อให้มีผลบังคับใช้ให้ทันต่อสถานการณ์หรือสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามสภาพสังคม จึงต้องมีการดำเนินการใน 5 เดือนหลังดังนี้

1. เสนอ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ ต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ เพื่อให้ความเห็นชอบ

2. เสนอ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ ต่อคณะกรรมการสาธารณสุข เพื่อให้ความเห็นชอบ

3. เสนอรัฐมนตรีเพื่อลงนาม และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้มีผลบังคับใช้

4. สื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างความรอบรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ และภาคประชาชน ในการปฏิบัติตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฯ

1. Assessment

มีบทวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด มีข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ที่นำมาใช้

1.1 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของตัวชี้วัด และความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

การพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 จำเป็นต้องดำเนินการให้ทันต่อสถานการณ์หรือสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตามสภาพสังคม ซึ่งปัจจุบันการประกอบกิจการเชิงพาณิชย์มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในกระบวนการผลิตสินค้าหรือบริการที่ก่อให้เกิดมลพิษหรือของเสียจากกระบวนการผลิตหรือการให้บริการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น หากมิได้มีการป้องกันหรือควบคุมดูแลสถานประกอบกิจการให้เหมาะสมย่อมมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการดังกล่าว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

1.1.1 ผลการวิเคราะห์ผลผลิต/ผลลัพธ์ระดับ C (Comparisons) การเปรียบเทียบ

ผลการดำเนินงานการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ที่ได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเปรียบเทียบตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2564 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2564

ปีงบประมาณ	จำนวนกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	ชื่อกฎหมาย
2561	2 ฉบับ	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญ พ.ศ. 2561 ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดค่ามาตรฐานมลพิษทางเสียงที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2561
2563	1 ฉบับ	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์มาตรการควบคุมการประกอบกิจการสักผิวหนัง หรือเจาะส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย พ.ศ. 2562
2563	1 ฉบับ	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์การป้องกันและกำจัดแมลงและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคในสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2563
2564	1 ฉบับ	ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดระยะห่างและหลักเกณฑ์ในการควบคุมและป้องกันมิให้เกิดผลกระทบจนเป็นเหตุรำคาญหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน และผู้อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงอันเกิดจากการประกอบกิจการเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทการเพาะพันธุ์ เลี้ยงและการอนุบาลสุกร พ.ศ.2564

1.1.2 ผลการวิเคราะห์ผลผลิต/ผลลัพธ์ ระดับ T (Trends) แนวโน้ม

ผลการดำเนินงานพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2564 ที่ผ่านคณะกรรมการสาธารณสุขและเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศบังคับใช้มีแนวโน้มลดลง จากข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 1 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ผลการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ผ่านคณะกรรมการสาธารณสุขและเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศบังคับใช้มีจำนวน 2 ฉบับ แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564 กฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ผ่านคณะกรรมการสาธารณสุขและเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศบังคับใช้ มีจำนวน 1 ฉบับต่อปี ทั้งนี้เนื่องจากสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมได้มีการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของกฎหมายระดับอนุบัญญัติตามความจำเป็นภายใต้แผนเสนอร่างกฎหมายระดับอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 โดยมีการจัดลำดับความสำคัญดังนี้

กฎหมายกลุ่ม A เร่งรัดโดยผู้บริหาร

กฎหมายกลุ่ม B ดำเนินการตามแผน/กรอบตามกฎหมาย

กฎหมายกลุ่ม C ดำเนินการตามสถานการณ์

โดย (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. และ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการควบคุมป้องกันเหตุรำคาญหรือผลกระทบที่อาจเป็น อันตรายต่อสุขภาพ ในสถานประกอบกิจการการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสุกร พ.ศ. อยู่ในกลุ่ม B ที่ ต้องดำเนินการตามแผนการพัฒนากฎหมายที่กำหนดไว้ ส่วนกฎหมายระดับอนุบัญญัติฉบับอื่นๆ ได้แก่ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ค่ามาตรฐานทางอากาศ มลพิษทางน้ำ มลพิษทางแสง มลพิษความร้อน และมลพิษทางความสั่นสะเทือน , (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบสุขภาพ ผู้ปฏิบัติงานเพิ่มเติม ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อคุ้มครองสุขภาพผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจาก ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบกิจการ อยู่ในกลุ่ม C ดำเนินการตามสถานการณ์ เนื่องจากมีกฎหมายของ หน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดหรือบังคับใช้อยู่แล้ว อาจยังไม่จำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนากฎหมาย

1.1.3 ผลการวิเคราะห์ผลผลิต/ผลลัพธ์ ระดับ Le (Level) ของผลการดำเนินการในปัจจุบัน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติม โดยอาศัยอำนาจ ของกฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 และอยู่ภายใต้แผนเสนอ ร่างกฎหมายระดับอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่จัดอยู่ในกลุ่ม B ดำเนินการ ตามแผน/กรอบตามกฎหมาย จำนวน 1 ฉบับ คือ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถาน ประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. เพื่อให้กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับใช้ในการควบคุมกิจการที่มีการปล่อย ไขมันในน้ำทิ้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.4 ความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

การพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถาน ประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมได้มีการทบทวนวรรณกรรม ข้อมูลวิชาการ และมาตรฐานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาประกอบการพัฒนา (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มี บ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. ดังนี้

ที่มาและความสำคัญในการพัฒนากฎหมาย

น้ำมันและไขมัน (fat, oil and grease :FOG) เป็นกลุ่มของสารอินทรีย์ที่ละลายหรือแขวนลอยในน้ำ โดย Fat และ Oils เป็นส่วนประกอบ Esters ของ Alcohol (Glycerol) กับกรดไขมัน (Fatty acids) สารประกอบ Glycerides เรียกว่า Oil และประเภทที่เป็นของแข็ง เรียกว่า Fats โดยทั้งสองส่วนนี้ มีคุณสมบัติความถ่วงจำเพาะต่ำกว่าน้ำ จึงทำให้ลอยขึ้นสู่น้ำเสียที่มีการปนเปื้อนจากไขมันปริมาณสูง ที่เข้าสู่ระบบรวบรวมน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสียโดยตรงจะทำให้เกิดการอุดตันช่องทางไหลของน้ำเกิดการ อุดตันในระบบท่อรวบรวมน้ำเสีย รวมไปถึงน้ำมันและไขมันที่ปนเปื้อนในแหล่งน้ำผิวดินโดยตรงทำให้เกิดการ ขวางกั้นการเปลี่ยนออกซิเจนจากอากาศสู่แหล่งน้ำ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพและสิ่งมีชีวิตในแหล่งน้ำตามมาได้

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีถัง/บ่อดักไขมัน (Grease Trap) เพื่อดักไขมันออกจากน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดในขั้นต้น ก่อนส่งเข้าระบบท่อหรือระบบบำบัดน้ำเสีย

ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับบ่อดักไขมัน และการบำบัดไขมันในน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทั้งในและต่างประเทศ

- ข้อมูลทั่วไปของน้ำมันและไขมัน

น้ำมันและไขมัน (fat, oil and grease :FOG) เป็นกลุ่มของสารอินทรีย์ที่ละลายหรือแขวนลอยในน้ำ โดย Fat และ Oils เป็นส่วนประกอบ Esters ของ Alcohol (Glycerol) กับกรดไขมัน (Fatty acids) สารประกอบ Glycerides เรียกว่า Oil และประเภทที่เป็นของแข็ง เรียกว่า Fats โดยทั้งสองส่วนนี้ มีคุณสมบัติความถ่วงจำเพาะต่ำกว่าน้ำ จึงทำให้ลอยขึ้นสู่น้ำ น้ำเสียที่มีการปนเปื้อนจากไขมันปริมาณสูงที่เข้าสู่ระบบรวบรวมน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสียโดยตรง จะทำให้เกิดการอุดตันช่องทางไหลของน้ำ เกิดการอุดตันในระบบท่อรวบรวมน้ำเสีย รวมไปถึงน้ำมันและไขมันที่ปนเปื้อนในแหล่งน้ำผิวดินโดยตรง ทำให้เกิดการขวางการแลกเปลี่ยนออกซิเจนจากอากาศสู่แหล่งน้ำ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพและสิ่งมีชีวิตในแหล่งน้ำตามมาได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีถัง/บ่อดักไขมัน (Grease Trap) เพื่อดักไขมันออกจากน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดในขั้นต้นก่อนส่งเข้าระบบท่อหรือระบบบำบัดน้ำเสีย ในประเทศไทยพบว่าน้ำมันและไขมันที่ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมนั้นมาจากแหล่งกำเนิดสำคัญ เช่น บ้านเรือน สถานประกอบการ ร้านอาหาร รวมไปถึงสถานให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิง

- แหล่งกำเนิดและการปนเปื้อนไขมันในน้ำเสีย

European committee for standardization (2002) อธิบายประเภทกิจการหรืออุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดไขมันปนเปื้อนในน้ำเสียที่ควรมีการติดตั้งถังดักไขมันเพื่อแยกไขมันทั้งจากสัตว์และไขมันพืชออกจากน้ำเสียที่เกิดขึ้น ได้แก่กิจการดังนี้

- 1) ร้านอาหาร โรงครัว ที่ตั้งในโรงแรม จุดพักรถบริเวณทางด่วน และร้านอาหาร
- 2) อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทอด ปิ้ง ย่าง
- 3) จุดกระจายอาหารที่ต้องมีการคั้นภาชนะ
- 4) ร้านจำหน่ายเนื้อสัตว์ทั้งที่มีการฆ่าและไม่มีการฆ่า
- 5) โรงงานผลิตเนื้อสัตว์แปรรูปและไส้กรอก
- 6) โรงฆ่าสัตว์
- 7) โรงฆ่าสัตว์ปีก
- 8) โรงงานเตรียมเครื่องในสัตว์
- 9) โรงงานแปรรูปสัตว์
- 10) โรงงานต้มกระดูก
- 11) โรงงานสบู่และ stearine
- 12) โรงงานสกัดน้ำมัน
- 13) โรงงานกลั่นน้ำมันพืช
- 14) Pickling plants
- 15) โรงงานผลิตอาหารประเภทอาหารจานด่วน
- 16) Chip and crisp producers
- 17) Peanut roasting plants

City of Humble (2010) อธิบายน้ำเสียจากกิจกรรมการล้างจาน ทั้งจากอ่างล้างจานและเครื่องล้างจาน 3 ตอน อ่างล้างมือ-กระทะ อ่างล้างมือ เครื่องล้างจาน อ่างซักผ้า น้ำระบายจากพื้น นอกจากนี้ยังมีกิจการที่มีไขมัน น้ำมัน หรือสารอันตรายต่อระบบระบายน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียสาธารณะที่ต้องมีการติดตั้ง Interceptors ได้แก่

- 1) กิจกรรมที่เกี่ยวกับการซักรีด
- 2) การล้างรถ
- 3) กิจการอยู่ซ่อมรถ

- รูปแบบระบบบำบัดไขมันในน้ำเสีย

1) การบำบัดโดยบ่อดักไขมัน (Grease trap)

บ่อดักไขมันหรือถังดักไขมันมีใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการกำจัดไขมันออกจากน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ระบบระบายน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย หลักการทำงานของบ่อดักไขมันคือการกักเก็บน้ำเสียไว้ในถังหรือบ่อเพื่อให้ไขมันซึ่งมีความหนาแน่นน้อยกว่าน้ำแยกตัวออกจากน้ำและลอยสู่ผิวน้ำ ขณะที่น้ำเสียจะอยู่ใต้ชั้นไขมันและไหลออกจากบ่อดักไขมันสู่ระบบรวบรวมน้ำเสียต่อไป หลักการออกแบบถังดักไขมันจะมีลักษณะคล้ายถังเกรอะ กรมควบคุมมลพิษ (2551) อธิบายหลักการทำงานของบ่อดักไขมันประกอบด้วย น้ำเสียจะผ่านเข้ามาที่ตะแกรงดักเศษอาหารซึ่งเป็นอุปกรณ์ทำหน้าที่แยกเศษอาหารที่ปะปนมากับน้ำเสีย น้ำเสียที่ผ่านการแยกเศษอาหารจะไหลผ่านมายังส่วนดักไขมันตามระยะเวลาการกักเก็บที่เหมาะสมเพื่อให้ไขมันแยกตัวจากน้ำเสีย โดยไขมันที่แยกตัวออกจากน้ำเสียจะลอยขึ้นเป็นชั้นเหนือผิวน้ำ ขณะที่ส่วนของน้ำเสียที่อยู่ใต้ชั้นไขมันจะไหลเข้าสู่ถังบำบัดขั้นต่อไป ก่อนปล่อยออกสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ

2) ระบบกำจัดไขมันโดยวิธีการทำให้ลอย (Flotation)

เป็นระบบกำจัดอนุภาคทั้งที่อยู่ในรูปของแข็งหรือของเหลวออกจากน้ำเสีย มีหลักการทำงานคือฟองอากาศขนาดเล็กจะถูกปล่อยเข้าสู่ถังพักน้ำเสีย ซึ่งอนุภาคที่สัมผัสกับฟองอากาศจะสามารถลอยสู่ผิวน้ำ ทั้งอนุภาคที่มีความหนาแน่นมากกว่าน้ำและอนุภาคที่มีความหนาแน่นน้อยกว่าน้ำ เช่น ไขมันที่ลอยอยู่ในน้ำเสียจะสามารถลอยสู่ผิวน้ำ วิธีการทำให้ลอยนี้ มีข้อดีคือสามารถกำจัดอนุภาคที่มีน้ำหนักเบาและขนาดเล็กได้ดีภายในระยะเวลาอันสั้น อนุภาคที่ลอยสู่ผิวน้ำจะถูกรวบรวมโดยการใช้เครื่องกวาด ปัจจุบันเทคโนโลยีการทำให้ลอยที่พบในการบำบัดน้ำเสียชุมชน เช่น ระบบ Dissolved-air flotation ที่มีการเติมอากาศในน้ำเสียภายใต้ความดันสูง ก่อนที่จะถูกปล่อยสู่ถังลดความดัน ซึ่งแตกต่างจากระบบ Air flotation ที่มีการเติมอากาศภายใต้แรงดันบรรยากาศ นอกจากนี้ ยังมีระบบ Vacuum flotation ที่มีการเติมอากาศภายใต้แรงดันบรรยากาศก่อนถูกทำให้แยกจากน้ำในสภาวะสูญญากาศ

- รูปแบบการติดตั้งบ่อดักไขมัน

การติดตั้งบ่อดักไขมันจะถูกติดตั้งใกล้แหล่งกำเนิดน้ำเสีย เช่น ห้องครัวของที่พักอาศัย ร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม โรงพยาบาล สถานที่ทำงาน เพื่อลดปัญหาการอุดตันของไขมันในระบบท่อระบายน้ำเสีย โดยเฉพาะท่อระบายน้ำเสียจากครัว การปรุงประกอบอาหาร การล้างภาชนะ และยังช่วยลดปัญหาการอุดตันของท่อน้ำเข้า-ออก ของถังเกรอะ ระบบบำบัดน้ำเสียแบบใช้ตัวกรอง ฯลฯ โดยการติดตั้งถังดักไขมันไว้ใกล้กับแหล่งกำเนิดน้ำเสียจะช่วยแยกไขมันออกจากน้ำเสียก่อนที่น้ำเสียจะถูกส่งต่อไปยังระบบบำบัดน้ำเสียอื่นๆ รูปแบบของบ่อดักไขมัน มีดังนี้

(1) บ่อดักไขมันที่ติดตั้งภายในอาคาร (Grease trap) สามารถติดตั้งภายในอาคารใกล้แหล่งกำเนิดน้ำเสีย เป็นบ่อขนาดเล็กทำให้สามารถติดตั้งภายในห้องครัวใต้อ่างล้างจานหรือเครื่องล้างจาน

(2) บ่อดักไขมันที่ติดตั้งภายนอกอาคาร (Grease interceptor) มีลักษณะเป็นบ่อขนาดใหญ่ ทำให้สามารถรองรับน้ำเสียได้มากกว่า Grease trap

- ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของบ่อดักไขมัน

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของบ่อดักไขมันในการกำจัดไขมันจากน้ำเสียประกอบด้วย อุณหภูมิของน้ำเสีย ปริมาณของแข็งในน้ำเสีย ทางเข้า-ของน้ำเสียในบ่อดักไขมัน ระยะเวลาการเก็บกักน้ำเสีย การควบคุมการทำงานและการบำรุงรักษา โดยระยะเวลาเก็บกักน้ำเสียในบ่อดักไขมันต้องเพียงพอสำหรับให้ไขมันแยกชั้นออกจากน้ำเสีย อย่างไรก็ตามปริมาณของแข็งในน้ำเสียมีผลต่อการขัดขวางการลอยตัวของไขมันในน้ำเสีย นอกจากนี้ ของแข็งที่ตกตะกอนสู่ก้นบ่อมีผลต่อขนาดของบ่อดักไขมันและระยะเวลาในการเก็บกักที่ลดลงส่งผลต่อการแยกชั้นของไขมันจากน้ำเสีย ทำให้ต้องทำการสูบหรือกำจัดตะกอนออกเป็นระยะๆ ในด้านการออกแบบทางเข้า-ออกของน้ำเสียในบ่อดักไขมันมีผลต่อความแรงของน้ำเสียที่ไหลเข้าถึงดักไขมันซึ่งมีผลต่อการรบกวนการลอยตัวของไขมันทำให้อาจมีไขมันบางส่วนหลุดออกมากับน้ำเสียได้

- การออกแบบถังดักไขมัน

ปัจจัยที่พิจารณาในการออกแบบถังดักไขมันประกอบด้วย การกำหนดระยะเวลาเก็บกักน้ำเสียที่เหมาะสมและขนาดของบ่อดักไขมัน ซึ่งปริมาณของน้ำเสียที่ต้องการบำบัดและระยะเวลาการเก็บกักน้ำเสียจะมีผลต่อการกำหนดขนาดของบ่อดักไขมันที่เหมาะสม (บุญส่ง ไช้เกษ, 2537)

1) ระยะเวลาเก็บกักน้ำเสีย

การออกแบบบ่อดักไขมัน นอกจากมีการพิจารณาปัจจัยด้านปริมาณน้ำเสียที่เข้าสู่บ่อดักไขมันแล้ว ยังควรกำหนดระยะเวลาในการเก็บกักน้ำเสียภายในบ่อดักไขมัน (Hydraulic retention times) ซึ่งไม่ควรต่ำกว่า 30 นาที (บุญส่ง ไช้เกษ , 2537) สอดคล้องกับ Metcalf และ Eddy (1991) กล่าวว่าระยะเวลาเก็บกักน้ำเสียในบ่อดักไขมันอย่างน้อย 30 นาที โดยควรคิดที่อัตราการไหลสูงสุดของน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบ อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาพบว่าการกำหนดระยะเวลาเก็บกักแตกต่างกัน กรมควบคุมมลพิษ (2560) เสนอว่าการออกแบบบ่อดักไขมันสำหรับประเทศไทยซึ่งน้ำเสียมีอุณหภูมิสูง การจับตัวของไขมันช้า ดังนั้นระยะเวลาเก็บกัก (Detention Time) ของบ่อดักไขมันจึงไม่ควรน้อยกว่า 6 ชั่วโมง เพื่อให้ไขมันและไขมันมีโอกาสแยกตัวและลอยขึ้นมาสะสมกันอยู่บนผิวน้ำ และตักออกไปกำจัดเมื่อปริมาณไขมันและน้ำมันสะสมมากขึ้น

2) ขนาดบ่อดักไขมัน

ขนาดของบ่อดักไขมันที่ออกแบบและติดตั้งขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นและระยะเวลาการเก็บกักน้ำเสียในบ่อดักไขมัน ปริมาณน้ำเสียที่ใช้ในการกำหนดขนาดของบ่อดักไขมันจะใช้ที่ค่าอัตราการไหลสูงสุดของน้ำเสียที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน การใช้การไหลของน้ำเสียที่ค่าเฉลี่ยต่อวันอาจทำให้ระยะเวลาการเก็บกักน้ำเสียสั้นเกินไป โดยเฉพาะช่วงเวลาที่มีการเกิดน้ำเสียสูงสุด ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการกำจัดไขมัน (Metcalf และ Eddy, 1991) นอกจากนี้ เนื่องจากอัตราการไหลของน้ำเสียเข้าสู่ถังดักไขมันในแต่ละช่วงเวลาไม่สม่ำเสมอ เช่น เวลาเช้า บ่าย เย็น และกลางคืน จึงอาจมีการติดตั้งถังควบคุมอัตราการไหลของน้ำเสียก่อนปล่อยเข้าสู่ถังดักไขมัน การคำนวณขนาดของถังดักไขมันจึงต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่กักพักของน้ำเสียในถังควบคุมการไหล ขนาดของถังควบคุมอัตราการไหลของน้ำเสีย

3) การก่อสร้างบ่อดักไขมัน

บ่อดักไขมันสามารถสร้างโดยใช้คอนกรีต คอนกรีตเสริมเหล็ก โลหะ พลาสติก อิฐฉาบปูน และไฟเบอร์กลาส ภายในบ่อดักไขมันสามารถสร้างแบบห้องเดี่ยวหรือ 2 ห้อง ซึ่งการสร้างแบบ 2 ห้องจะมีประสิทธิภาพดีกว่าแบบห้องเดี่ยว โดยทางเข้าของน้ำเสียจะเป็นที่รูรูปตัว T หรือแผ่นกั้น (baffle) ส่วนปลายน้ำออกแนวตั้งจมอยู่ในน้ำห่างจากก้นบ่อประมาณ 15 เซนติเมตร (บุญส่ง ไช้เกษ 2537)

4) ตำแหน่งในการติดตั้งบ่อดักไขมัน

BSEN 1825-2:2002 กำหนดให้บ่อดักไขมันควรตั้งอยู่ให้ห่างจากกำเนิดน้ำเสียแต่ไม่ควรตั้งในห้องที่ไม่มีอากาศถ่ายเท ลานจอดรถหรือห้องเก็บของ เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องกลิ่นและแมลงวัน บ่อดักไขมันควรตั้งห่างจากอาคารที่พักโดยเฉพาะอย่างยิ่งประตู หน้าต่าง หรือช่องอากาศเข้า สถานที่ตั้งควรสามารถให้พาหนะเข้าถึงเพื่อทำความสะอาด ควรตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ปลอดภัย ไม่ถูกทำลาย และสามารถเข้าไปเพื่อบำรุงรักษาได้ง่าย และควรมีฝาปิดที่สามารถรับภาระบรรทุกได้ไม่เกินที่ออกแบบ น้ำเสียที่มีส่วนประกอบของไขมันจำนวนมากที่อยู่ในรูปที่ไม่สามารถแยกได้ เช่น จากผลิตภัณฑ์นม ครีมและปลา หรือจากจุดบริการที่มีการใช้เครื่องล้างภาชนะ หรือ เครื่องอัดขยะเปียก จะถูกบำบัดเบื้องต้นในบ่อดักไขมันภายใต้สภาวะที่เหมาะสม และอาจต้องมีการบำบัดเพิ่มเติม ในกรณีที่น้ำเสียมีของแข็งหรือขยะที่สามารถแยกออกได้ง่าย อาจต้องมีการติดตั้งตะแกรงบริเวณทางเข้าเพื่อดักจับขยะขนาดใหญ่ และทำการล้างทำความสะอาด เพื่อป้องกันการเน่าเสีย น้ำเสียที่มีไขมันที่เป็นสารอินทรีย์และน้ำมันควรปล่อยลงสู่บ่อดักไขมัน ขณะที่น้ำเสียดังต่อไปนี้ ที่ไม่ควรปล่อยลงสู่บ่อดักไขมัน 1) น้ำเสียที่มีส่วนประกอบของอุจจาระ 2) น้ำฝน 3) น้ำเสียที่มี light liquid เช่น ไขมันหรือน้ำมันของแร่ธาตุ 4) น้ำเสียจากการระบายอากาศ โดยแนวท่อน้ำเสียที่เข้าและออกจากบ่อดักไขมันควรมีการระบายอากาศที่เพียงพอ ท่อน้ำทิ้งเข้าสู่ถังดักไขมันควรมีการติดตั้งท่อระบายอากาศและควรมีการติดตั้งท่อแขนงสำหรับท่อสาขาที่ยาวเกินกว่า 5 เมตร ในกรณีที่ท่อระบายก๊าซเหนือบ่อดักไขมันยาวเกินกว่า 10 เมตร ท่อน้ำทิ้งที่ไหลเข้าบ่อดักไขมันควรติดตั้งให้ติดกับท่อระบายอากาศที่เพิ่มเติมให้อยู่ใกล้กับบ่อดักไขมันที่สุด (European committee for standardization, 2004)

การกำหนดที่ตั้งถังดักไขมันของเมือง Humble สหรัฐอเมริกา กำหนดให้การก่อสร้างและติดตั้งบ่อดักไขมันควรมีการก่อสร้างเป็น 2 ห้อง ขณะที่การติดตั้งบ่อดักไขมัน grease trap ควรติดตั้งห่างจากอ่างล้างจานและเครื่องล้างจานอย่างน้อย 10 ฟุต เพื่อให้อุณหภูมิในน้ำเสยลดลง โดยอุณหภูมิของน้ำเข้าบ่อดักไขมันน้อยกว่า 120 องศาฟาเรนไฮต์ โดยน้ำเสียที่ควรปล่อยสู่ถังดักไขมัน ได้แก่ น้ำเสียจากอ่าง 3 ตอน อ่างล้างมือ-กระทะ อ่างล้างมือ เครื่องล้างจาน อ่างซักผ้า น้ำระบายจากพื้น ยกเว้นน้ำที่ลักษณะใส เช่น จากเครื่องทำน้ำแข็ง น้ำหล่อเย็น อาจปล่อยลงสู่ท่อระบายน้ำเสียโดยตรง ไม่ต้องผ่านบ่อดักไขมัน นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการกำจัดเศษอาหารจากครัวเรือน ขนาดของบ่อดักไขมันควรมีขนาดเป็น 2 เท่าของขนาดบ่อดักไขมันที่ได้จากการคำนวณ โดยมีการแยกของแข็งก่อนปล่อยสู่บ่อดักไขมัน ในส่วนของบ่อดักไขมันภายนอก ต้องมีการติดตั้งท่อเก็บตัวอย่าง ขนาดอย่างน้อย 12 นิ้ว และ ลดต่ำลงจากท่อน้ำเข้าสู่บ่อออกอย่างน้อย 4 นิ้ว (City of Humble, 2010)

5) การดูแลรักษาบ่อดักไขมัน

กรมควบคุมมลพิษ (2560) กล่าวว่าปัญหาสำคัญของบ่อดักไขมัน คือการขาดการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้เกิดความสกปรกและกลิ่นเหม็น เกิดการอุดตันหรืออาจเป็นที่อยู่อาศัยของแมลงสาบและอื่นๆ ได้ รวมทั้งทำให้บ่อดักไขมันเต็มและแยกไขมันได้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งต้องดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

- (1) ต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อดักไขมัน
- (2) ต้องไม่ทะลวงหรือแทงผลึกให้เศษขยะไหลผ่านตะแกรงเข้าไปในบ่อดักไขมัน
- (3) ต้องไม่เอาตะแกรงดักขยะออก ไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร
- (4) ต้องหมั่นโกยเศษขยะที่ดักกรองไว้หน้าตะแกรงออกสม่ำเสมอ
- (5) ห้ามเอาน้ำจากส่วนอื่นๆ เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซัก น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในบ่อดักไขมัน

(6) ต้องหมั่นตัดไขมันออกจากบ่อดักไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ น้ำไขมันที่ตัดได้ใส่ภาชนะปิดมิดชิดและรวมไปกับขยะมูลฝอย เพื่อให้รถเทศบาลนำไปกำจัดต่อไป

(7) หมั่นตรวจดูท่อระบายน้ำที่รับน้ำจากบ่อดักไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อนหรือคราบ ต้องทำตามข้อ 6 ถึ่มากขึ้นกว่าเดิม

(8) นอกจากนี้ ยังมีบ่อดักไขมันสำเร็จรูป ดังนั้นการพิจารณาใช้ควรคำนึงถึงขนาดของถังที่ได้ตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงประสิทธิภาพการกำจัดไขมันและต้องตรวจสอบกับมาตรฐานอุตสาหกรรมที่กำหนด เพื่อให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค

เมือง Humble สหรัฐอเมริกา การดูแลรักษาบ่อดักไขมันเป็นหน้าที่ของเจ้าของเพื่อให้คุณภาพน้ำเป็นไปตามข้อกำหนด โดยขยะอันตราย เช่น กรดแก่ สารทำความสะอาดที่มีฤทธิ์รุนแรง สารเคมีกำจัดแมลง สี สารละลายหรือน้ำมัน gasoline ไม่ควรทิ้งลงสู่บ่อดักไขมัน การทิ้งน้ำยาล้างจานหรือน้ำร้อนในบ่อดักไขมันมีผลต่อการละลายของไขมันลงสู่การกำจัดไขมันจากบ่อดักไขมันควรมีการดำเนินการบำรุงรักษาทั้งการดูด ทำความสะอาดถังดักไขมันทุก 90 วัน โดยผู้มีใบอนุญาตเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และมีการบันทึกผลการดำเนินงานดูแลรักษา เป็นเวลา 3 ปี (City of Humble, 2010)

European committee for standardization บ่อดักไขมันควรมีการตรวจสอบ กำจัดไขมันและล้างทำความสะอาดบ่อดักไขมันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งควรระบุตามความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายเกี่ยวกับการกำจัดของเสียของประเทศและท้องถิ่น ความถี่ในการตรวจสอบ การกำจัดไขมัน การล้างและทำความสะอาดบ่อดักไขมัน ควรกำหนดตามความสามารถในการเก็บกักกากไขมันหรือกากตะกอนของถังดักไขมัน และตามสภาพที่เกิดขึ้นจริง บ่อดักไขมันควรมีการกำจัด ล้างทำความสะอาดอย่างน้อย 1 ครั้งต่อเดือนหรือ ทุก 2 สัปดาห์ นอกจากนี้จะถูกกำหนดไว้อีก

การปล่อยน้ำทิ้งจากบ่อดักไขมัน ในกรณีที่ไม่มีข้อบังคับพิเศษ บ่อดักไขมันควรมีการต่อเชื่อมกับระบบระบายน้ำโดยมีการออกแบบให้น้ำเสียมีการไหลโดยใช้แรงโน้มถ่วง การวางท่อระบายน้ำเข้าบ่อดักไขมันควรมีการควบคุมความลาดชันอย่างน้อยที่ 2% (1/50) เพื่อป้องกันการอุดตันของท่อระบายน้ำจากไขมันหรือในกรณีที่ต้องมีการวางท่อระบายน้ำที่มีความยาวมากจะต้องมีมาตรการควบคุม การสะสมของไขมันและการอุดตันของท่อระบายน้ำ ในกรณีที่การวางท่อเปลี่ยนจากแนวตั้งมาสู่แนวราบ ควรมีการต่อเชื่อมระหว่างท่อทั้ง 2 ด้วยข้อต่อ 45 องศา ยาวอย่างน้อย 25 มิลลิเมตร หรือโดยการใช้ท่อที่มีความยาวและรัศมีใกล้เคียงกันตามด้วยส่วนที่ทำให้ให้น้ำที่มีความยาวอย่างน้อย 10 เท่าของ NS ของท่อน้ำเข้าที่วางอยู่ในตำแหน่งก่อนบ่อดักไขมัน ข้อกำหนดท้องถิ่นอาจมีการจำกัดอุณหภูมิของน้ำเสียที่จุดเชื่อมต่อกับระบบระบายน้ำเสียสาธารณะ โดยจุดที่มีการปล่อยน้ำเสียเข้าสู่ถังควรมีการติดตั้งตะกร้าที่สามารถถอดออกเพื่อทำความสะอาด ไม่นานุญาตให้ใช้ลูกกรงในการกำจัดการตะกอนน้ำเสีย (European committee for standardization, 2004)

ผลการความรู้ที่นำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์

จากข้อมูลทางวิชาการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในควบคุมกำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อประกอบการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ สามารถสรุปข้อเสนอต่อการจัดทำ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. พบว่ามีข้อเสนอดังนี้

1. ข้อเสนอต่อการกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และมาตรฐานบ่อดักไขมัน

1) เนื่องจากปัจจุบันพบว่าประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการติดตั้งบ่อดักไขมันจำนวนหลายฉบับ เช่น กฎหมายควบคุมอาคาร มาตรฐานน้ำทิ้งจากอาหารและอุตสาหกรรม และกฎหมายเฉพาะที่ควบคุมกิจการบางประเภท เช่น สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ข้อกำหนดท้องถิ่น เช่น สถานที่จำหน่ายอาหาร และสถานที่สะสมอาหาร กิจการที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล แต่ยังมีกิจการบางประเภทที่ยังไม่มีการควบคุม จึงควรมีการกำหนดประเภทกิจการที่ควรมีการติดตั้งบ่อดักไขมันเพิ่มเติม

2) เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันยังไม่มีการระบุขนาด ระยะการเก็บกัก และการควบคุมระบบบ่อดักไขมันที่ชัดเจน จึงควรมีการกำหนดค่ามาตรฐานเหล่านี้ ในข้อกฎหมายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและการบังคับใช้ที่เป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอต่อการกำหนดมาตรฐานมลพิษทางน้ำที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

1) ลักษณะของน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพบางชนิดมีลักษณะแตกต่างกันตามประเภทกิจกรรม

2) คุณภาพน้ำเสียที่เกิดขึ้นมีค่าเกินกว่ามาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งที่กำหนด อย่างไรก็ตามข้อมูลปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากกิจการต่างๆ มีจำกัด จึงควรมีการศึกษา วิจัย เพื่อเก็บข้อมูลทั้งปริมาณและคุณภาพของน้ำเสียจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพิ่มเติมให้ครอบคลุมทุกประเภท เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดมาตรการควบคุมและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพจากกิจการดังกล่าว

3) ในกรณีที่ต้องมีการกำหนดมาตรฐานมลพิษทางน้ำที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ควรมีการศึกษาวินิจฉัยและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพน้ำและปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนในการนำไปกำหนดมาตรฐานดังกล่าวต่อไป

1.2 ผลการวิเคราะห์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย

1.2.1 กลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กลุ่มผู้รับบริการที่ใช้ประโยชน์จากการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติภายใต้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่เป็นระดับเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการควบคุมกำกับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้ปฏิบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ทั้งนี้ ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามบทบัญญัติมาตรา 32(1) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งหมายความว่า กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่รัฐมนตรีประกาศ จะมีผลใช้บังคับในท้องถิ่นใด ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นเสียก่อน

ปัจจุบันกลุ่มผู้รับบริการทั้งเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีจำนวนรวม 7,774 แห่ง และจากการจัดทำข้อมูลสถานการณ์การออกข้อบัญญัติของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ พบว่า มีเทศบาล และ อบต. ที่มีการออกข้อบัญญัติควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่า

ด้วยการสาธารณสุข จำนวน 4,282 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 63.66 (ที่มา : ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย, 31 มีนาคม 2562) ซึ่งในอนาคตกลุ่มผู้รับบริการอีกมากกว่า 3,000 แห่ง จำเป็นต้องดำเนินการออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นเพื่อให้การควบคุมกำกับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ สถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งผู้ดำเนินกิจการต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ และมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (ฉบับที่ 3) มีทั้งหมด 13 กลุ่มกิจการ รวมทั้งสิ้น 142 ประเภทกิจการ ดังนี้

1. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง
2. กิจการที่เกี่ยวกับสัตว์และผลิตภัณฑ์
3. กิจการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
4. กิจการที่เกี่ยวกับยา เวชภัณฑ์ อุปกรณ์การแพทย์ เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด
5. กิจการที่เกี่ยวกับการเกษตร
6. กิจการที่เกี่ยวกับโลหะหรือแร่
7. กิจการที่เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรหรือเครื่องกล
8. กิจการที่เกี่ยวกับไม้หรือกระดาษ
9. กิจการที่เกี่ยวกับการบริการ
10. กิจการที่เกี่ยวกับสิ่งทอ
11. กิจการที่เกี่ยวกับหิน ดิน ทราย ซีเมนต์ หรือวัตถุที่คล้ายคลึง
12. กิจการที่เกี่ยวกับปิโตรเลียม ปิโตรเคมี ถ่านหิน ถ่านโค้ก และสารเคมีต่าง ๆ
13. กิจการอื่น ๆ

1.2.2 การวิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวัง ความผูกพัน ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการ

ในเดือนตุลาคม 2564 สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมได้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อการพัฒนา (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. จากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พบว่า ร้อยละ 74 เห็นด้วยกับกรมอนามัยในการจัดทำ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. เพื่อนำมาเป็นหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบการที่มีไขมันในน้ำเสียต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันก่อนปล่อยลงสู่สิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวัง ความผูกพัน ความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการ

สินค้าและบริการ	ผู้รับบริการ/ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ความต้องการ/ความคาดหวัง	ความผูกพัน	ความพึงพอใจ/ไม่พึงพอใจ	ข้อเสนอแนะ
(ร่าง) ประกาศ กระทรวง สาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถาน ประกอบกิจการที่ ต้องจัดให้มีบ่อดัก ไขมัน และกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัด ให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐาน ของบ่อดักไขมัน พ.ศ.	ผู้รับบริการ 1. องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ประกอบการที่ เป็นอันตรายต่อ สุขภาพใน 13 ประเภทกิจการ	1. การจัดทำคู่มือวิชาการเรื่องการ จัดการบ่อดักไขมันเพื่อใช้ประกอบการ บังคับใช้กฎกระทรวงฯ 2. การพิจารณากลไกที่จะช่วย สนับสนุน และขับเคลื่อนให้สถาน ประกอบกิจการที่เข้าข่ายว่าจำเป็นต้อง มีบ่อดักไขมัน ได้ลงมือปฏิบัติตาม ข้อบังคับ และหลักปฏิบัติที่ดีในการ จัดการไขมัน 3. หน่วยงานส่วนกลางควรมี หน่วยงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการ ดำเนินการของสถานประกอบการ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่ เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง 4. อยากให้มีข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับ ค่าใช้จ่ายและรายละเอียดต่างๆ ที่ จำเป็น เกี่ยวกับการติดตั้งบ่อดักไขมัน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการ	1. การพัฒนาศักยภาพเจ้า พนักงานท้องถิ่นและผู้ ประกอบกิจการที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพในเรื่อง การจัดการบ่อดักไขมัน 2. การพัฒนาช่องทางการ แลกเปลี่ยนข้อมูลวิชาการ หรือปัญหาจากการ ประกอบกิจการที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพให้แก่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ ประกอบกิจการ	1. เห็นด้วยต่อการจัดทำ(ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบ กิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดัก ไขมันฯ 2. ไม่ควรบังคับใช้กับสถาน ประกอบการที่ไม่ก่อให้เกิด ไขมันในน้ำเสียหรือมีไขมัน ปนเปื้อนในปริมาณน้อย	1. หากกฎกระทรวงฯ มีผลบังคับใช้แล้วกรม อนามัยควรต้องมีการ เสริมสร้างความรอบรู้ ให้กับ อปท.และผู้ปะ กอบกิจการ เพื่อให้การ บังคับใช้กฎหมายมี ประสิทธิภาพ

1.3 ทำเนียบผู้รับบริการ (C) และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (SH) ต่อการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติฯ
ไฟล์เอกสารชื่อ “ทำเนียบผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย”

2. Advocacy/ Intervention

การกำหนดมาตรการและประเด็นความรู้ที่ให้แก่ผู้รับบริการ (C)/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (SH)
เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัด

2.1 ข้อมูลการขับเคลื่อนตัวชี้วัดร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์ เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมายที่สอดคล้องกับ PIRAB

การพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีปอดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีปอดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของปอดักไขมัน พ.ศ. มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องตามมาตรการ PIRAB เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังนี้

1. มาตรการด้านการประสานความร่วมมือภาคีเครือข่าย (P : Partnership)

การจัดทำ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีปอดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีปอดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของปอดักไขมันฯ ได้มีการจัดประชุมภาคีเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัยและหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณา (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีปอดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีปอดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของปอดักไขมันฯ

2. มาตรการด้านการลงทุน (I : Investment)

กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการต้องดูแลมิให้มีน้ำท่วมขังบริเวณสถานประกอบกิจการและจัดให้มีการระบายน้ำหรือการดำเนินการอย่างใด ๆ ด้วยวิธีที่เหมาะสม เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพแก่ประชาชนในบริเวณใกล้เคียง และในกรณีที่มีน้ำทิ้งหรือน้ำเสียเกิดขึ้นจากสถานประกอบกิจการ ซึ่งการดำเนินการของสถานประกอบกิจการดังกล่าวอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยโรงงานหรือกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ สถานประกอบกิจการต้องดำเนินการตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนด โดยระบุให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ สามารถประกาศกำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีปอดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดให้มีปอดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของปอดักไขมันดังกล่าว ดังนั้น สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อมจึงพัฒนาระบบสารสนเทศการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมาช่วยสนับสนุนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ซึ่งจะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเครื่องมือในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตราย มีแนวทางการตรวจสอบลักษณะสถานประกอบกิจการ และมีการจัดเก็บข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างเป็นระบบ

3. มาตรการด้านการควบคุมกำกับ (R : Regulation)

การจัดทำ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีปอดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีปอดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของปอดักไขมันฯ ได้มีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการรายงานผลการดำเนินงานให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้กฎหมายสามารถมีผลบังคับใช้ได้ทันต่อสถานการณ์ และเนื่องจากพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.

2535 ได้ให้อำนาจแก่ราชการส่วนท้องถิ่นในการควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในด้านสุขลักษณะ การป้องกันอันตรายและความปลอดภัย โดยให้อำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ทั่วไป สำหรับให้ผู้ดำเนินกิจการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ และมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ โดยกฎหมายระดับอนุบัญญัติที่จัดทำขึ้นนี้จะเป็นเครื่องมือสำหรับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมกำกับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้มีการปฏิบัติ เกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. มาตรการด้านการขึ้นน้ำ สื่อสาร (A : Advocate)

การพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติแต่ละฉบับ จะต้องมีการรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงวิชาการ การ วิเคราะห์สถานการณ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย เพื่อให้คณะกรรมการ เห็นชอบต่อการออกกฎหมายระดับอนุบัญญัติในการควบคุมกำกับสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ รวมทั้งมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการจัดทำกฎหมาย ระดับอนุบัญญัติ และสร้างความรอบรู้ในการปฏิบัติตามกฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ

5. มาตรการด้านการพัฒนาขีดความสามารถของผู้รับบริการ (B : Building Capacity)

กรมอนามัยได้มีการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านกระบวนการจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ เพื่อให้หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข นอกจากนี้มีหลักสูตรการอบรมและพัฒนาศักยภาพผู้ตรวจประเมิน (Auditor) ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถประเมินมาตรฐานและให้คำแนะนำการปฏิบัติงานขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ประเด็นความรู้ที่ให้แก่ผู้รับบริการ (C)/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ (SH)

(ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. จำเป็นต้องมีประเด็นความรู้ที่ให้แก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

ชื่อประเด็นความรู้ที่ให้แก่ผู้รับบริการ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
2. มาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตาม กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
3. ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับบ่อดักไขมัน และการบำบัดไขมันในน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่เกิดจากการ ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

หลักการและเหตุผลที่กำหนดประเด็นความรู้

การพัฒนา (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อ ดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. จำเป็นต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งด้านกฎหมายในควบคุมกำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และ ข้อมูลทางวิชาการเพื่อประกอบการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

1. กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่

- 1) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 2) กฎกระทรวงควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2560
- 3) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558

2. มาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ได้แก่

1) การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (EHA 7000)

2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน กระบวนการพัฒนากฎหมายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับเจ้าหน้าที่ในการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3) แนวทางควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับปรับปรุง)

4) คู่มือแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

3. ข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับบ่อดักไขมัน และการบำบัดไขมันในน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประกอบด้วย

- ข้อมูลทั่วไปของน้ำมันและไขมัน
- แหล่งกำเนิดและการปนเปื้อนไขมันในน้ำเสีย
- การบำบัดไขมันในน้ำเสียโดยใช้บ่อดักไขมัน
- รูปแบบระบบบำบัดไขมันในน้ำเสีย
- รูปแบบการติดตั้งบ่อดักไขมัน
- ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของบ่อดักไขมัน
- การดูแลรักษาบ่อดักไขมัน

ซึ่งข้อมูลทั้ง 3 ส่วนนี้ เป็นประเด็นความรู้ที่สำคัญในการให้ความรู้แก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความรู้ในเรื่องของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และหลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการไขมัน พร้อมทั้งได้นำประเด็นความรู้ที่ได้วิเคราะห์มาจัดทำข้อเสนอต่อการกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และมาตรฐานบ่อดักไขมัน และกำหนดมาตรฐานมลพิษทางน้ำที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

1. เทศบาลทุกระดับ
2. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
3. สถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตาม พรบ.การสาธารณสุข 13 ประเภทกิจการ

3. Management and Governance

แผน/ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัด / การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน /
มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ของตัวชี้วัด

3.1 มีแผน/ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตัวชี้วัดร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติ ที่ได้รับการพัฒนาทันต่อสถานการณ์เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย

แผนการดำเนินงานขับเคลื่อนกฎหมายระดับอนุบัญญัติ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ.

กิจกรรม	สอดคล้องกับ มาตรการ	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
1. ทบทวน สืบค้น วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อ ประกอบการพิจารณาจัดทำ (ร่าง) ประกาศ กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถาน ประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของ บ่อดักไขมัน พ.ศ.	Advocate	1 ชุดข้อมูล	ต.ค. 63 – ต.ค. 64	1. มีชุดข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับ บ่อดักไขมัน และการบำบัดไขมัน ในน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่เกิดจากการ ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ เพื่อนำไปประกอบการ จัดทำ (ร่าง) ประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถาน ประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อ ดักไขมันฯ 2. มี (ร่าง) ประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถาน ประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อ ดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อ ดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อ ดักไขมัน พ.ศ.	ดำเนินการแล้ว

กิจกรรม	สอดคล้องกับ มาตรการ	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
2. รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อ ดักไขมันฯ และสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	Advocate	1 ครั้ง	ต.ค. – พ.ย. 64	ผลการรับฟังความคิดเห็นจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ดำเนินการแล้ว
3. จัดประชุมคณะทำงานวิชาการเพื่อ พิจารณาแนวทางการออกประกาศกระทรวง สาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบ กิจการที่ต้องจัดให้มี บ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้ง มาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ.	Partnership	1 ครั้ง	พ.ย. 64	สรุปการประชุมคณะทำงาน วิชาการฯ	ดำเนินการแล้ว
4. จัดประชุมคณะอนุกรรมการร่าง กฎหมายเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และปรับแก้ไข (ร่าง) ประกาศตามมติที่ ประชุม	Partnership	1 ครั้ง	พ.ย. 64	รายงานการประชุม คณะอนุกรรมการฯ	ดำเนินการแล้ว

กิจกรรม	สอดคล้องกับ มาตรการ	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
5. เสนอ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ ต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาถ้อยแถลงกฎหมายระดับอนุบัญญัติ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และปรับแก้ไข (ร่าง) ประกาศตามมติที่ประชุม	Partnership และ Advocate	2 ครั้ง	ก.พ. – มี.ค. 65		ปรับจำนวนครั้งในการดำเนินการ เดิม 1 ครั้ง เพิ่มเป็น 2 ครั้ง เนื่องจาก ครั้งที่ 1 ดำเนินการแล้ว เมื่อเดือน 28 ก.พ.65 แต่ คณะอนุกรรมการมีมติให้ปรับแก้ไขและเสนอในที่ประชุมอีกครั้ง ในวันที่ 18 มี.ค. 65
6. เสนอ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ ต่อคณะกรรมการสาธารณสุข และปรับแก้ไข (ร่าง) ประกาศตามมติที่ประชุม	Partnership และ Advocate	1 ครั้ง	มี.ค. – มี.ค. 65		
7. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสาธารณสุข	Partnership และ Advocate	1 ฉบับ	มี.ย. 65		
8. จัดทำสื่อ เพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างความรอบรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมันฯ	Partnership และ Advocate	1 เรื่อง	ส.ค. 65		เพิ่มกิจกรรม เนื่องจากกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้วจำเป็นต้องมีการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจแก่หน่วยงานและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรม	สอดคล้องกับ มาตรการ	เป้าหมาย	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
9. กำกับติดตามข้อมูลการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายในระบบสารสนเทศการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ (สอดคล้องกับมาตรการ Investment)	Investment	1 ครั้ง	มี.ค. 65		เดิมในแผนมี 2 ครั้ง (มี.ค, ส.ค.65) จะปรับเป็น 1 ครั้ง เดือน มี.ค.65 เนื่องจาก อปท.มีการออกใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเป็นรายปี ทำให้การสำรวจข้อมูลการออกใบอนุญาตจาก อปท. ดำเนินการได้ปีละ 1 ครั้ง
10. รายงานแผนการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงานพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติ (ร่าง) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดสถานประกอบกิจการที่ต้องจัดให้มีบ่อดักไขมัน และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดให้มีบ่อดักไขมัน รวมทั้งมาตรฐานของบ่อดักไขมัน พ.ศ. ในที่ประชุมระดับกรมหรือสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม (สอดคล้องกับมาตรการ Regulation)	Regulation	1 ครั้ง	พ.ย. 64	รายงานแผนการดำเนินงานพัฒนา กฎหมายระดับอนุบัญญัติ (ร่าง) ประกาศกระทรวงบ่อดักไขมันฯ ในที่ประชุมสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม ประจำเดือนพฤศจิกายน	ดำเนินการแล้ว
11. พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	Building Capacity	1 ครั้ง	ธ.ค. 64	1. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ในการจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ วันที่ 1-3 ธ.ค. 64 2. จัดอบรมพัฒนาศักยภาพผู้ตรวจประเมิน (Auditor) ระบบพัฒนาคุณภาพอนามัยสิ่งแวดล้อมในประเด็น การจัดการเหตุรำคาญและกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ วันที่ 17 ธ.ค. 64	ดำเนินการแล้ว

3.2 รายงานการติดตามการดำเนินงานตัวชี้วัดตามคำรับรองฯ ทุกเดือนและนำขึ้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน ภายใน วันที่ 10 ของเดือนถัดไป

ในระบบ DOC หัวข้อรายงานผลการติดตามกำกับประจำเดือน

3.3 มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ของตัวชี้วัดร้อยละของกฎหมายระดับอนุบัญญัติ ที่ได้รับการพัฒนา ทันต่อสถานการณ์เสนอต่อคณะกรรมการตามกฎหมาย

ในระบบ DOC หัวข้อ มาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ไฟล์เอกสารชื่อ “SOPการพัฒนากฎหมายด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม”